

Belladona*

Dr. Gheorghe Jurj

* *Revista Română de Homeopatie*, vol.1, 1999, 17-28

Puține dintre remediile homeopatice se pot lăuda cu studii atât de extinse și serioase în ceea ce privește efectele lor ca Belladona. Prima patogenezie a fost făcută deja de Hahnemann care îi dedică 53 de pagini în *Materia Medica pură*. Allen C.F. citează în *Enciclopedia de Materia Medica Pură* (în 1880) deja peste 250 de referințe.

Pe de altă parte, studiul farmacologic al atropinei — principalul alcaloid al Belladonei — a devenit una din cheile de boltă ale farmacologiei moderne, astfel încât acțiunea ei asupra sistemului parasimpatic este un model farmacologic primar, ce se învață din universitate o dată cu noțiunea de sistem nervos vegetativ și cu cea de receptor. Receptorii atropinici — cu multiplele lor determinări — sunt o banalitate pentru orice student la medicină.

Studiul botanic al Belladonei arată o plantă extrem de viguroasă, ce crește în special pe soluri calcaroase, la liziera pădurilor sau în văi în care umbra predomină fără a domina în întregime lumina. Este o plantă ce crește rapid și viguros, până la înălțimea unui om, cu frunze mari de până la 30 de centimetri, de culoare verde întunecat, flori violet, cianotic-purpirii și fructe sub forma unor boboșe — bace — ceva mai mici decât cireșele sălbatice, de culoare neagră, cu gust dulceag, extrem de otrăvitoare pentru om și mamifere dar neotrăvitoare pentru anumite specii de păsări.

Planta prezintă o remarcabilă imagine de creștere rapidă, ajungând într-un singur sezon la marimea unui om, cu tulpină puternică și frunze mari, cu dezvoltare luxuriantă. Literatura antropozofică face multe speculații în legătură cu caracterul expansiv, „inflamator”, al dezvoltării, aspectului și relației belladonei cu lumina și căldura. După cum rezultă și din studiul farmacologic (dar și din patogeneziile homeopatice), antropozofia consideră pe bună dreptate Belladona drept model al plantei „inflamatorii” asociind-o, nu fără temei, cu Apis, model al inflamației de origine animală. Ca model didactic multe din aceste speculații pot rămâne în picioare și o parcurgere a lor poate fi interesantă pentru a percepe particularitățile unei plante într-adevăr puternice, atât ca dezvoltare biologică, cât și ca toxicologie, dar mai ales ca remediu. Abuzul speculativ din medicina antropozofică este însă a posteriori. După ce toată lumea știe cum acționează Belladona, legăturile între caracterele sale ca remediu și caracterele sale ca plantă se pot stabili ușor într-o încercare de portretizare a plantei și sunt chiar utile ca aide-memoire. Interesant este că o plantă cu caractere aproape opuse dar cu conținut chimic asemănător — Mandragora — are date de toxicologie apropiate. În ceea ce privește patogeneza, Belladona are extrem de multe simptome asemeni cu o altă plantă — Bryonia — cu care nu se aseamănă nici ca familie botanică, nici ca dezvoltare. Este greu de făcut o previziune a activității biologice a unei plante numai după felul în care arată sau se dezvoltă. Speculațiile vin doar după ce activitatea biologică a fost testată, fie toxicologic, fie homeopatic și sunt produsul unei gândiri secunde ce încearcă a găsi repere pentru o mai ușoară înțelegere și memorizare.

Numele latin al plantei provine de la obiceiul răspândit printre domnele și domnișoarele venețiene din timpul Renașterii de a-și picura suc din fucte în ochi pentru a-i face mari și strălucitori, și pe ele mai frumoase (bella-donna). Prima parte a numelui provine însă de la cea de-a treia ursitoare a mitologiei latine — Atropos — cea care taie firul vieții împletit de celelate două ursitoare Clotho și Lachesis. Conotația toxică a plantei se regăsește de altfel în denumirile populare. În greacă a fost denumită și Manicon de la maniacum — nebunie, în daneză Dwale ce înseamnă delir, în engleză numele său este Deadly Nightshade — umbra nopții mortală. În cultura populară românească este cunoscută de mult ca o plantă otrăvitoare — Mătrăguna.

PATOGENEZIE - TOXICOLOGIE

Din multiplele referințe pe care le face Hahnemann, și după el mai toți clasicii homeopatiei, rezultă că cele mai sigure date de pato-genezie a Belladonei provin dinspre toxicologie. Simptomele tipice de intoxicație sunt cele mai pregnante și mai de încredere în patogenezie. Acest fapt este de înțeles atunci când avem de a face cu o plantă atât de toxică, cu acțiune atât de brutală și în același timp atât de complexă.

Fundamentale apar mereu modalitățile ce pot diferenția procese asemănătoare, agravări și ameliorări care, chiar mai mult decât simptomele fizice se păstrează cu o destul de mare recurență de-a lungul experimentărilor chiar la diluții mari.

Problema modalităților este însă la rândul ei una spinoasă. Majoritatea remediilor au o acțiune bifazică. Cel mai la îndemână exemplu este Opium: întâi vivace, cu ideație bogată, agitat chiar violent apoi complet aton, suferind de o sărăcire ideatică și energetică, paretic și abulic. Sau Sulphur: când gras, când slab, când prea călduros când foarte friguros, când doritor de alcool când refuzând alcoolul (toate simptome de același grad — 3 — în repertorii).

Belladonna (la fel ca și celelalte solanacee) are și ea multe simptome contradictorii:

- febră cu față roșie — paloare extremă a feței
- excitație extremă — torpoare extremă
- sete imensă — lipsa setei
- uscăciunea pielii și mucoaselor — transpirație abundentă
- extremă acuitate a simptomelor — recurență cronică

Aceste simptome și modalități contradictorii se explică, pe de o parte, prin acțiunea bifazică a remediului (întâi excitație apoi inhibiție a diverselor funcții) pe de altă parte prin aceea că experimentatorii înșiși nu sunt completamente neutri în timpul unui proving. Ei vin cu tendințe reacționale proprii, ținând de propria constituție și tipologie ceea ce face ca întotdeauna simptomele rezultate într-un proving să fie o interferență între acțiunea remediului testat și experimentator. Să ne imaginăm un proving cu belladonna pe un lot aleator de oameni sănătoși. Din acest lot un procent vor fi sulfurici — călduroși, cu tendință naturală la reacții mai accentuate — au alt procent vor fi însă silicici — friguroși, uscați, mai lenți în reacții — sau sicotici — cu tendințe naturale umede. Este firesc ca aceste tipuri reacționale să demonstreze simptome diferite sau modalități diferite în oarecare măsură. În toxicologie însă aceste diferențe reacționale sunt mult estompate de acțiunea farmacologică a substanței in sine. De aceea datele de toxicologie sunt extrem de fiabile, pe bună dreptate la baza piramidei simptomatologiei oricărui remediu.

ACȚIUNE FARMACOLOGICĂ

Compoziția chimică a Belladonei este extrem de complexă (vezi Solanacee — generalități din acest număr) și cuprinde în afară de atropină și alți alcaloizi (hiosciamină, solanină, etc.) ce face ca acțiunea farmacologică a plantei în întregime să difere farmacologic și homeopatic de cea a atropinei.

Încercând o trecere în revistă sumară a acțiunii farmacologice cu directe implicații în terapeutică homeopatică ne-am oprit la următoarele mari efecte:

1. Acțiunea parasimpaticolitică prin interferența cu mediatorul la nivelul sinapselor acetilcolinice. Consecințele acestei acțiuni „atropinice” sunt midriaza, uscăciunea mucoaselor și pielii, parezele periferice etc. și o exacerbare a influențelor din partea sistemului vegetativ simpatic.
2. Acțiunea directă asupra scoarței cerebrale, în diferite regiuni ale acesteia, cu apariția fenomenelor halucinatorii, delirante sau de torpoare.
3. Acțiunea directă asupra centrului termore-glării cu tendința de a genera hipertermie.
4. Acțiunea marcată asupra sistemului vascular — probabil tot prin mecanisme de natură vegetativă — cu tendință congestivă, cu hiperemie, creștere a tensiunii arteriale și a pulsului, vasodilatație periferică etc
5. Acțiunea de iritare medulară și a trunchiului cerebral având drept consecințe apariția de secuse musculare, spasme, fasciculații până la convulsii.
6. Depresia centrului respirator ce survine după o fază de stimulare a lui

7. Local, apariția de fenomene inflamatorii cu tendință evolutivă rapidă.

Fixarea în memorie a acestor acțiuni poate fi o cale de acces rațională spre înțelegerea luxuriantei simptomatologii homeopatice a remediului dar mai ales a modelului său reactiv în multitudinea de afecțiuni în care își găsește indicații.

TIPOLOGIE

În principiu Belladonna poate fi remediu pentru orice constituție și pentru orice diateză atunci când simptomele o arată. Este un remediu acut prin excelență. Cu toate acestea practica clinică demonstrează o mai mare incidență a remediului la o anumită tipologie, mult mai difuză și neprecizată însă ca în cazul altor remedii.

În primul rând Belladonna este marele remediu acut al copiilor de constituție calcareică carbonică ce manifestă tendințe psorice reacționale. Cu toate acestea, deși adagiul „Belladonna este acutul lui Calcarea Carbonica“ se verifică cu regularitate, de remediu beneficiază mai toți copiii cu un sistem imunitar indolent. Copiii ce fac boli cu pusee în care Belladonna acționează impecabil sunt în general copiii echilibrați, la care boala începe brusc, evoluează spectaculos, cu febră mare și simptome inflamatorii brutale dar fără să fie urmate de consecințe, dispărând ca fără urmă, odată cu transpirația eliberatoare. Cel mai mare risc la astfel de copii este apariția convulsiilor febrile, pe care le fac datorită brutalității hipertermiei. Reacția de tip Belladonna este o reacție de copil stenic, a unui copil sănătos ce se apără bine de agresiunea externă folosind cea mai la îndemână dintre modalitățile de apărare: febra. Adeseori, după o vreme de tratament homeopatic, copiii ce fac crize astmatiforme sau care sunt în permanență victimele unor cataruri torpide, nesfârșite, izbucnesc într-o reacție febrilă brutală ce necesită Belladonna. Este unul din semnele sigure de restabilire a echilibrului imunitar și o intervenție inutilă cu antibiotice în aceste cazuri poate dăruia efortul de reconstrucție imunitară.

La adulți, indivizii care fac patologie de Belladonna sunt în general normostenici cu o tendință naturală spre simpaticotonie. Există câteva caracteristici clare ce îndrumă spre posibilitatea remediului ca remediu tipologic.

- Ca aspect fizic, cei care dezvoltă simptome ale remediului au o oarecare înclinație spre pletoză. De obicei, la vârstă adultă provin dintr-o constituție carbonică, sunt călduroși, dinamici, au reacții vasculare congestive (Calcarea, Sulphur, Aurum) la stresurile fizice sau psihice. Pielea este mai degrabă grasă și groasă, descriu la marginea păroasă a frunții, furuncule în antecedente.

- Persoane în general echilibrate, stenice, cu poftă de viață și muncă, dar care prezintă o iritabilitate marcată, ce le face să izbucnească violent, spectaculos fie în relațiile cu ceilalți fie într-o boală acută. Echivalentul masculin poate fi Nux vomica sau Sulphur (cu care stabilesc relații acut-cronic). Echivalentul feminin poate fi Chamomilla (cu care este de făcut adeseori diagnosticul diferențial) mai spastică, mai vehementă dar mai puțin congestivă.

- La contradicție, nedreptate, frustrare, oboseală (Staphysagria) sau indispoziție fizică (menstruație), pot dezvolta tablouri de furie cumplită, cu violențe verbale sau fizice necontrolate, taxate de cei din jur la limita delirului. După „furtună” redevin persoanele cumsecade, pline de bună voință, gata să-i ajute pe cei din jur, furiile nelăsând nici un fel de consecințe dacă au fost exprimate. În timpul furiilor prezintă congestie facială, căldură la față pe care o resimt ca atare dar și o iradiază, puls accelerat și pusee de hipertensiune arterială. Tabloul clinic al unei furii Belladonna poate fi devastator atât pentru cei din jur — ce pot fi victimele unor violențe — cât și pentru ei înșiși — pentru că poate merge la limita apoplexiei. Furia este asociată cu congestia cefalică, resimt bătăile inimii în cap, pulsațiile carotidelor devin vizibile și sunt resimțite acut,

ceea ce-i face să desfacă cravata sau să-și elibereze gâtul de strânsoarea hainelor (ca la Lachesis, dar fără să existe o senzația de constricție generalizată, bufeurile, lipsa acută de aer), ochii devin sticloși iar cei din jur relatează „privirea sălbatică” (în repertorii WILD LOOK - gr 3). Stramonium este mai puțin congestiv, cu tendințe hetero- și autoagresive marcate, violent dar „rece”.

- O mare sensibilitate la furie, mai ales dacă este reprimată (cu greu). După furii reprimite — de multe ori sunt persoane rezonabile care își dau seama de nefirescul manifestărilor lor — dezvoltă migrene insuportabile, cu fotofobie, intoleranță a prezenței altor persoane, nevoie de liniște absolută.

- Deși stenici, prezintă o serie de sensibilități — ținând de simpaticotonie — ce sugerează un prea plin ce nu mai poate suporta nimic în plus. Sensibilitatea la zgomot poate fi extremă, nu suportă nici cea mai mică fâșâială care îi poate face să devină nervoși și violenți.

- Sunt foarte sensibili la tot ce afectează capul. Curenții de aer, tăierea părului (migrena ce apare după tăierea părului este un keynote), spălutul pe cap, frigul la cap sau dimpotrivă expunerea la soare (sunt foarte sensibili la insolație iar căldura solară le poate declanșa sau agrava mai toate simptomele) la căldură, chiar și lumina puternică (foarte multe oftalmii de zăpadă au ca prim remediu Belladonna) le pot face rău.

- În general sănătoși, fac forme violente de boli acute, cu febră mare pe care știu să și-o trateze provocând transpirația deși nu le este sete. La boală sunt iritabili, preferă să fie lăsați în liniște, nu suportă îngrijirile și devin revendicativi și arțăgoși dacă cei din jur îi tulbură.

- Au plăcerea de a mânca, le place carnea dar, în special, sunt deosebit de sensibili la acțiunea băuturilor alcoolice (la fel ca și Hyosciamus și Stramonium) după care pot deveni revendicativi, dezvoltând adevărate deliruri pe teme de frustrare (ca la Stramonium) sau gelozie (aceasta din urmă rămâne mai tipică pentru Hyosciamus) extrem de violenți, cu aceeași congestie și privire sălbatică ce-i sperie pe cei din jur.

MODELUL REACȚIONAL

Indiferent de localizarea patologiei sau de sindromul clinic pe care pacientul îl înfățișează la un moment dat există câteva date ce ne permit identificarea unui adevărat model reacțional de tip Belladonna, greu de confundat cu vreun alt remediu. De cele mai multe ori acest model reacțional este cel care duce la identificarea remediului și nu simptomele separate sau indicațiile clinice ce se suprapun peste alte remedii. Greu de spus dacă acest model reacțional este „geniul” remediului, cert este ca medicul practicant ce a reușit să-l identifice se poate baza pe el chiar în situații care, după repertoriizare sau după „totalitatea simptomelor”, nu-l justifică.

Belladonna este un remediu aproape inconfundabil în modelul său reacțional. Diagnosticul de Belladonna este, ca și multe din simptomele sale, un diagnostic ce se desfășoară în condiții de acuitate. De aceea identificarea lui ține de câteva repere sigure ce trebuie identificate cu acuratețe.

Ca prim reper de recunoaștere îl vom da pe cel care este sugerat de însăși denumirea plantei: strălucirea particulară a ochilor, mai greu de descris decât de recunoscut. Cine a văzut o privire „belladonna” o recunoaște de fiecare dată. Este descrisă ca „strălucitoare, fixă, sălbatică”. În clinică mai rar calificativul de „sălbatică” poate fi identificat ca atare (mai ales la copii). În schimb o „strălucire” a ochilor datorată pe de o parte congestiei conjunctivelor și a pleoapelor, pe de altă parte unei fixități ce rezultă din midriază și dintr-un grad de inabilitate pupilară, este regulă. Ochii par „lăcrămoși” dar o privire atentă arată mai degrabă o uscăciune a conjunctivelor. Dacă această privire, („căutătură” — cum o spune de multe ori dl. Prof. Bugetzianu) apare la un pacient, fie că el acuză simptom acute sau nu, interogatoriul trebuie să punteze întrebări-țintă care să ia în seamă Belladonna. Diagnosticul diferențial trebuie să ia în seamă Stramonium ce poate prezenta realmente o privire sălbatică și care denotă violență raportată de cei din jur (în mod particular

la copii privirea Stramoniului este inconfundabilă: încruntată, dură, cu accente violente care pot izbucni la cel mai mic incident cum ar fi de exemplu pretenția medicului de a-l consulta. Belladona se lasă consultat, Stramonium doar cu mare greutate, eventual după ce face o scenă de nemulțumire violentă cu mama). O altă privire particulară ce trebuie diferențiată este cea de Lachesis, la fel de congestivă dar mobilă (furia, violența de Lachesis este adeseori asociată unei teme de gelozie, chiar dacă apare la copii în legătură cu frați sau cu unul dintre părinți. Un keynote pentru Lachesis este după părerea noastră „gelozia față de unul din părinți”. Sunt copii care nu suportă nici un fel de scene de tandrețe, nici măcar faptul că părinți se ating). Un alt remediu ce prezintă midriază și, strălucirea privirii este Atropinum Sulphuricum dar acesta are o simptomatologie mai puțin brutală și de obicei neurologică.

Privirea de Belladona poate apare doar cu ocazia unui sindrom inflamator sau congestiv acut (febră, migrenă, dureri) dar poate fi și un indiciu pentru o investigație mai serioasă în afecțiuni recurente sau cronice (epilepsie, menometroragii, paralizii).

În modelul reacțional de Belladona vom găsi întotdeauna o brutalitate a instalării simptomelor, fie că este vorba de afecțiuni acute, fie că este vorba de afecțiuni ce apar cu recurență. Debutul sindromului Belladona este mai întotdeauna brutal: febra crește de la o oră la alta, în condiții de sănătate bună, convulsiile apar brusc, după excitații minime, durerile se instalează brutal fără a fi anunțate de mai nimic. În repertorii găsim SUDDENES — instalare brutală, dintr-o dată, ca din senin, la cele mai multe din simptomele remediului, cu grad mare (2, 3 și chiar 4). Simptomele survin brusc, se manifestă brutal și se termină la fel de brusc. Între episoade, individul este o persoană normală, poate doar ceva mai sensibilă la influența factorilor externi, care într-o judecare homeopatică intră în categoria cauzalităților.

În timpul puseului acut (fie că este vorba de migrenă, febră, colici sau convulsii) nu suportă nici un fel de stimulare senzorială, condiția care pare să-i convină de minune este aceea „de a fi lăsat în pace”.

Cauzalitățile — factorii care declanșează apariția simptomelor — sunt pregnante:

- psihice — poate fi o frică mare, (sau interpretată ca atare, de multe ori imaginația transformă „în mare” impresii senzoriale benigne: i se pare că vede uriași, fantome, apariții monstruoase,acompaniate de obicei de viziuni inflamatorii. Visează sau își imaginează scene de mare urgență, cu foc, urmăriri, animale feroase — câini negri, cum spun patogeneziile clasice, semn deocamdată neîntâlnit de noi în practică). Mult mai des simptomele apar după furii exprimate sau reprimite. Un mic conflict la servici sau în familie, o ceartă minoră în situații de viață normale pot declanșa o furtună.
- fizice — expuneri minore pot declanșa apariția unor simptome majore. Există un tropism special pentru regiunea capului, fie că acesta este expus
- la frig. Belladona face sindroame inflamatorii acute după ce capul este expus la frig (invers ca la Silicea sau Pulsatilla; la fel ca Nux vomica). Simptomele pornesc de sus în jos deși senzația de căldură este de jos în sus.
- la soare sau la căldura solară apare o agravare netă (la fel ca la Glonoinum , Amyl nitrosum, Lachesis sau Sanguinaria). Probabil cel mai des remediu de insolație.
- la vânt, mai ales dacă acesta este puternic și dacă apare în condiții ce cresc receptivitatea: transpirații, păr umed (la fel ca Aconitum, Hepar sau Nux vomica)
- după baie, mai ales dacă capul a rămas ud (Dulcamara, Aconitum, Antimonium crudum). În practică am întâlnit cazul unei fete de 17 ani care a făcut o pareză facială după ce a ieșit afară cu părul proaspăt spălat și neuscat complet ce a cedat spectaculos la Belladona.
- o sensibilitate particulară după frizerie, după ce părul a fost proaspăt tăiat sau coafat
- după alcool, poate apare o furie maniacală la un individ, altfel cuminte, sau simptome de intoxicație majoră cu vertij, confuzii, tendințe clastice.

- nu suportă zgomotele care îl enervează, agravează și irită
- nu suportă mișcarea, nici în plan vertical (dacă se apleacă înainte sau se ridică, dacă este într-un avion ce

prezintă variații de presiune, dacă merge cu liftul) nici în plan orizontal (este amețit de mișcarea propriului cap pe pernă). În migrene chiar și mișcarea globilor oculari îl agravează (ca la Bryonia, dar aceasta nu este congestivă ci palidă, cu simptome digestive marcate). În simptomele agravate în general de mișcare, primul diagnostic diferențial este cel cu Bryonia și este de cele mai multe ori dificil. Un Keynote la îndemână este că Bryonia este mai degrabă palidă la față, deși prezintă semne de inflamație locală, câtă vreme Belladonna este aproape întotdeauna congestivă la față cu semne generale.

- nu suportă lumina — nici cea naturală (de la soare — este un remediu extrem de sensibil la lumina solară, poate cel mai sensibil dintre toate) dar nici cea artificială. Chiar și lumina reflectată — de pe suprafața unei ape sau din oglindă — îi poate declanșa cefalee sau vertij. Fotofobia este unul din simptomele cele mai de încredere ale remediei, fie că se manifestă cu refuzul major al luminii și înfundarea capului în pernă (ca în migrene și febră), fie că apare doar ca un refuz al stimulărilor luminoase excesive — nu suportă flash-ul de la fotograf, nu suportă excesul de lumină dintr-o încăpere.
- nu suportă frigul — mai ales la cap. Frigul și curenții de aer rece îl fac să fie dintre cei ce închid mereu geamurile (ca Nux vomica și Rhus tox, dar invers cu Lachesis și Pulsatilla ce doresc mereu aer proaspăt). De aceea are tendința de a se acoperi dar o prea mare căldură îi face în aceeași măsură rău.
- nu suportă o căldură prea mare și nici variațiile mari de temperatură. Este unul dintre remediile cele mai sensibile la insolație. Nu suportă camerele calde (ca Pulsatilla), dar mai ales la soare (plajă) are o sensibilitate extraordinară ce îi agravează toate simptomele.
- nu suportă anturajul decât dacă este plin de solitudine și discret. În timpul afecțiunilor acute nu-i place să fie cocoloșit, urăște să i se ceară eforturi pe care nu le înțelege (să bea un ceai pe care nu-l vrea, sau să ia un remediu pe care nu-l simte necesar. Nu refuză medicamentele cu suspiciunea de a fi otrăvit ce apare la Hyosциamus ci doar pentru că vrea să fie lăsat în pace și este sigur că se poate vindeca prin propriile puteri). Nu vrea să facă conversație. Îi place să fie servit discret, dar nu să fie compătimit.

Aspectul pacientului este de multe ori determinant pentru alegerea remediei. De obicei fața și întreaga extermitate cefalică este congestionată, urechile se înroșesc, se văd pulsații ale carotidelor. Uneori apar pete difuze roșietice pe față, pe gât și pe piept ce alternează în hartă cu zone decolorate. Alteori toată fața este roșie sau dimpotrivă palidă. Indiferent de aspect fața și capul iriază căldură. Aceasta este percepută de la distanță și apare chiar dacă nu există febră. În general corpul este cald, iriază căldură, dar extremitățile sunt reci, mai ales picioarele ce pot fi reci de gheață. Senzația pe care o lasă privitorului este aceea că toată căldura urcă înspre extremitatea cefalică. Totuși după ce tabloul clinic se instalează în totalitate extremitățile se pot încălzi și de multe ori această încălzire este semn de vindecare sau de trecere spre un alt remediu.

Există două tipuri de comportament a pacientului:

- Aspectul liniștit. Pacientul, este toropit de boală, refuză să se miște, să vorbească, își înfundă capul în pernă ca pentru a se proteja de orice stimulare senzorială. Este indiferent, apatic, uneori chiar trist. Tipică este confuzia mintală ce se vedește și pe chipul pacientului. Răspunde greșit la întrebări, face confuzii în legătură cu persoanele din jur sau cu locul în care se află, nu realizează exact ce se petrece cu el (spre exasperarea celor din jur). Uneori dă aspectul unui delir liniștit. Este modelul din febră (mai ales la copii) și migrene.
- Aspectul agitat. Pacientul vorbește încontinuu, gesticulează, fața îi trădează agitația sau spaima, se așează câteva secunde apoi se ridică, umblă agitat de colo-colo, se ghemuiește pentru a-și ușura durerile, cheamă pe cei din jur pentru ca mai apoi să se răstească la ei. Uneori agitația poate fi atât de intensă încât vrea să fugă din casă sau spital sau chiar să se arunce pe fereastră. Este aspectul maniacal ce apare în deliruri, în spasme sau colici intense, mai ales la adulți. În patogenezi se descriu faze acute de manie, cu halucinații teribile (vede fantome, câini, giganți, etc) ce duc la apariția unui facies înspăimântat, cu agitație extremă și o creștere a puterii („trei oameni abia reușesc să-l țină”) tipice fazei maniacale.

SINDROAME CLINICE

Simptomele ce caracterizează Belladonna ca remediu sunt extrem de numeroase și o reluare a lor de sus în jos (cum se face în Materiile Medicale) ar fi inutilă, datele de bibliografie, de la Hahnemann până la

ultimele apariții sunt mai mult decât abundente. Belladonna — ca mai toate remediile homeopatice — are o extraordinară capacitate de a-și conserva modelul reacțional, cauzalitățile și modalitățile specifice în patologie, indiferent de localizarea acestora și de diagnosticul de organ. După cum bine remarcă Vithoulkas ( ) domeniul acoperit de Belladonna este imens, remediul poate apărea aproape oriunde, chiar și în situații nedescrise în materiile medicale, cu condiția să se respecte modelul reacțional.

De aceea ni se pare mai de folos să încercăm să reliefaș asocierea de simptome ce configurează adevărate sindroame clinice Belladonna ce duc cu mare probabilitate la prescrierea corectă a remediului și pe a căror fiabilitate terapeutică se poate conta.

În cadrul sindroamelor unui remediu există o mare constanță a simptomelor generale care reliefează modelul reacțional de care am discutat, dar în același timp există și o variabilitate a simptomelor individuale, ce permite o judecare în același timp exactă dar și suplă a imaginii remediului. Cunoașterea sindroamelor homeopatice permite o apropiere clinică rațională în continuarea demersului alopatic de diagnosticare. Ceea ce marii semiologi alopați au categorisit ca „forme clinice” (Hațeganu, Goia, Păunescu-Podeanu) sunt de multe ori descrieri superbe în care recunoaștem adevărate sindroame clinice homeopatice, iar abandonarea lor de așa-numita medicină modernă este o pierdere pentru medicină în general și pentru pacienții din ce în ce mai ignorații de dragul bolii în special.

Exactitatea și suplețea sunt două principii de bază ale practicii homeopatiei, atât în diagnostic (ce trebuie să caute acuratețea ca în alopatic dar să și configureze pacientul în perspectivele evoluției sale) cât mai ales ca terapie (unde în afara remediului exact trebuie să poată prescrie mici remedii adjuvante, unde trebuie să hotărască dacă este sau nu momentul unei acțiuni țintite sau, dimpotrivă, dacă trebuie doar să ajute organismul să depășească blând momente de impas fiziologic).

După cum rezultă din datele de patogenezie Belladonna este un mare remediu de stare acută. Mai puțin cunoscute sunt însă condițiile cronice în care el este remediu de fond. Acestea merită o atenție la fel de mare, pentru că recurența lor clinică este mare.

SINDROAME CLINICE ACUTE

Mai toate sindroamele acute în care Belladonna este remediu au un caracter brutal ca debut și manifestare iar identificarea cu inflamația este una din cele mai penetrante pe care le găsim în descrierile remediului. În mai toate sindroamele Belladonei găsim datele fundamentale ale inflamației

- calor — este unul din cele mai calde (dacă nu chiar cel mai cald) remedii din Materia Medica. Indiferent de afecțiune vom găsi o căldură intensă a semnelor și simptomelor. Poate fi o căldură generală (febra) o căldură parțială (a zonelor inflamate) sau o „căldură” psihică (ca în delir). Pe de altă parte indivizii ce prezintă o tipologie cronică de Belladonna sunt de cele mai multe ori persoane pline de solitudine și căldură umană, persoane calde la figurat ce sar la fel de repede în ajutorul celorlați precum se „înfierbântă” la furie. Căldura este atât de intensă încât poate fi simțită de cei din jur. Unul din semnele fizice fiabile cu care poate fi identificat o Belladonna este palma aplicată la o oarecare distanță de frunte (în general) sau de locul dureros: aceasta va percepe întotdeauna o senzație de căldură radiantă. Belladonna iradiază căldură.
- rubor — mai întotdeauna există ceva roșu, inflammat la Belladonna. Fie că este vorba de pielea roșietică ca în scarlatină (scarlat red) fie că este un faringe congestiv, roșu aprins, ori un erizipel sau exematide roșietice diseminate.
- dolor — durerile congestive sunt acute cu caracterul particular de pulsație, de parcă fiecare loc dureros ar resimți pulsațiile arteriale și ritmul inimii. Congestia tipică de Belladonna este una activă, arterială iar durerile sunt agravate de toți factorii ce cresc perfuzia tisulară.
- tumor — edemul poate fi local, inflamator, dar poate atinge meningele și provoca semne generale. În patologia regională întâlnim edeme ale conjunctivelor, ale timpanului, ale pancreasului sau anexelor.

După părerea noastră, patologia acută a Belladonei poate fi grupată în cinci mari sindroame acute:

1. Sindromul febril
2. Sindromul inflamator
3. Sindromul algic și spastic
4. ***Sindromul maniacal***
5. ***Parezele și paralizările acute***

1. Sindromul febril.

Constituie prima și cea mai frecventă indicație clinică a remediului și aici el acționează ireproșabil, cu atât mai bine cu cât imaginea febrei se suprapune cu cea a modelului reacțional. La copiii carbonici este de cele mai multe ori remediul de febră însăși ce se poate administra până la venirea medicului — care de multe ori îl confirmă. Cu cât mai precoce este administrat cu atât mai rapid este efectul. În plus la acești copii Belladonna are un efect profilactic pentru convulsiile febrile spre care sunt înclinați. Febra debutează de obicei în plină stare de sănătate, instalarea ei fiind precedată de frison.

Frisonul însoțește febra în condițiile generale de agravare ale remediului: la dezbrăcare sau descoperirea părților, după excitații senzoriale — lumină, zgomot — după ce mănâncă sau după ce se spală pe cap. Poate apare și ca frison izolat după soare sau după ce corpul este ud. Este agravat de băuturile calde. În timpul frisonului, fața este congestivă dacă este așezat dar poate deveni lividă când se culcă. Frisonul apare de obicei înainte de febră, dar poate apare și după transpirație. Poate fi însoțit de stupoare și pierderea cunoștinței sau delir.

Febra nu are orar precis dar apare mai frecvent seara, urcând brutal spre noapte când poate fi urmată sau nu de transpirație. Apariția bruscă a febrei se poate face și fără frison și primele semne să fie doar o stare de toropeală paralelă cu instalarea senzației de corp radiant, de cap cald și extremități reci. Pielea poate căpăta o culoare roz-roșietică ca cea din scarlatină. Privirea capătă caracterul strălucitor, ochii se congestionează și pe măsură ce se instalează midriaza refuză lumina și zgomotul. În timpul febrei vasele sunt dilatate, poate acuza dureri de cap insuportabile. Nu suportă să fie acoperit. Este o căldură mare, uscată, care poate alterna cu frison. În timpul febrei apare adeseori sete mare, întotdeauna există o uscăciune a mucoaselor dar nu rar refuză licidele. Îi fac bine mai întotdeauna limonadele și lichidele călduțe. Cele prea reci sau prea fierbinți pot redeclanșa frisonul sau chiar delirul (ce poate apare și după alte stimulări senzoriale minime). Deși experiența noastră are câteva sute de boli febrile tratate cu Belladonna pînă acum nu am văzut decât un singur caz cu extremă agitație și debut de delir violent la o fetiță de zece ani.

Transpirația ușurează aproape întotdeauna febra și o reduce. Uneori înainte de Belladonna este bine de administrat câte o doză de Aconitum ce grăbește apariția transpirației. Transpirațiile pot apare paradoxal pe părțile descoperite și starea generală se poate ameliora și ea la descoperiri de scurtă durată. Uneori sunt transpirații ce urcă de jos în sus. Se descrie un miros ca ars, ca de fum al transpirației (nu l-am întâlnit încă). În afara sindromului febril poate apare înainte de menstruație (de altfel sindromul premenstrual de Belladonna este unul dintre cele mai febrile și călduroase) după spaimă, furie sau emoții, în timpul convulsiilor.

Cele mai tipice sindroame febrile ce iau aspectul patogeneziei de Belladonna sunt cele din bolile infecțioase din copilărie (rugeolă dar mai ales scarlatină — considerată pe bună dreptate „modelul” de boală Belladonna) dar el poate însoți mai toate inflamațiile locale.

2. Sindromul inflamator

Bolile inflamatorii ce sunt tratabile fidel cu Belladonna sunt dintre cele care prezintă cele mai tipice simptome de inflamație. Contrar adagiului kentian după care homeopatia caută „straniul, particularul, deosebitul” Belladonna este un bun exemplu de remediul în care ceea ce este general și în același timp tipic, pregnant tipic, nu neapărat straniu, poate fi determinant pentru prescriere. Inflamațiile ce prezintă semne de Belladonna pot apare practic în orice localizare, în sfera O.R.L., pe piele, la ochi, la organele interne sau ale tractului urogenital.

În sfera O.R.L. afecțiunile ce apar sunt dramatice, examenul obiectiv relevă inflamație acută, dar rareori puroi, totul se desfășoară ca și cum s-ar pregăti o supurație acută care apare însă târziu sau nu apare de loc.

Febra mare și simptomatologia intensă duc în aceste cazuri la prescrierea de regulă a antibioticelor, deși de multe ori nu sunt decât afecțiuni virale la care organismul reacționează intens. Administrarea precoce de Belladonna face de cele mai multe ori inutilă intervenția antibioticelor. Pe de altă parte apariția unei reale supurații și a puroiului aferent este unul din semnele cele mai sigure de trecere spre alte remedii (mai ales din grupa Mercurius).

Faringoamigdalitele acute. Gura este uscată, mare uscăciune a mucoasei faringiene, fără sete sau cu sete dar nu poate bea lichidele. Pilierii, amigdalele și toată mucoasa faringiană sunt inflamate de culoare roșu aprins (la fel ca la Phytolacca dar nu atât de cianotic ca la Lachesis), cu edem moderat (nu atât de intens ca la Apis) aspectul este strălucitor, nu poate înghiți mai ales lichidele. Febră mare cu semnele remediului. Gâtul este dureros în ansamblu, este resimțit ca mărit de volum ceea ce de multe ori se poate obiectiva într-o adenită acută. Nu suportă nimic strâns în jurul gâtului. Este cel mai mare remediu în faza congestivă a flegmonului amigdalian, de administrat ca regulă, urmărind cu atenție bolnavul la trecerea spre Mercurius. (Primul flegmon amigdalian pe care l-am tratat exclusiv homeopatic a fost cel apărut la un copil de șapte ani, de evidentă constituție carbonică, ce continua să facă febră foarte mare, în pusee alternând cu perioade afebrile, în ciuda tratamentului antibiotic — întâi Eritromicină, apoi o cefalosporină — administrate per os mai apoi injectabil chiar și după cinci zile de tratament. Local, semnele de flegmon amigdalian erau evidente dar fără să apară o amigdalită pultacee exprimată. Amigdala dreaptă era intens congestivă, faringele intens inflamate, umflătura se simțea la palpare până aproape de baza gâtului și era caldă, copilul nu suporta nici un fel de atingere a regiunii gâtului, deschiderea gurii pentru examenul local a fost un chin pentru că la orice modificare a poziției maxilarului îi dădeau lacrimi de durere. Alternativele terapeutice erau o administrare și mai dură de antibiotice sau Belladonna. Am optat pentru Belladonna — în diluție mică, D6 — urmărind bolnavul tot la patru ore. Peste noapte a apărut o transpirație intensă ce a necesitat mai multe schimbări ale lenjeriei, apoi tot gâtul a fost invadat de un puroi ce s-a manifestat printr-o vomă. După vomă temperatura nu a mai crescut și administrarea de Cinnabaris urmat de Mercurius vivus în diluții joase a rezolvat cazul. Fără intervenția bisturiului ce părea iminentă la început. După acest episod am administrat Calcarea carbonică și Sulphur din când în când fără să mai fi avut vreodată de a face cu situații critice. Nu recomand opțiunea pentru homeopatie în astfel de cazuri decât dacă medicul are o doză suficientă de siguranță în prescriere și poate urmări suficient de des pacientul pentru a descifra semnele de evoluție. După acest caz am învățat însă că și cele mai dramatice situații de patologie pot fi rezolvate homeopatic cu condiția de a depune întregul efort de descifrare și de a aprecia cu toată responsabilitatea consecințele actului terapeutic. Belladonna este realmente un remediu magistral. Bine ales, aduce imense satisfacții terapeutice cu condiția de a-l respecta în spirit și manifestări).

Otitele de Belladonna sunt în general congestive, cu durere mare, pulsatilă, ce iradiază peste tot : la față, occipital sau frontal, uneori în josul gâtului. Instalare brutală, febră mare, își ascunde capul în perină acoperindu-și partea dureroasă. Este agravat de orice mișcare a capului, de zgomot (prezintă tinitus, dar și o hiperaudiție) nu suportă nici cel mai mic curent de aer. Atenție la otita înotătorilor!

Sinuzitele sunt dintre cele cu debut brusc, cu febră mare și dureri insuportabile mai des frontale decât maxilare. Uneori apare și epistaxis cu sânge roșu. Secrețiile sunt puține, predomină durerile ca niște pulsații (ca și cum inima ar bate în locul împricinat), agravate la aplecarea înainte sau la mișcare.

Ochii sunt organ-țintă pentru Belladonna și în diagnosticul de remediu trebuie întotdeauna ținut seama de ei. Ca simptomatologie acută poate fi vorba de o conjunctivită acută ce apare la mari excitații senzoriale (modelul conjunctivitei Belladonna este conjunctivita la reflexia de zăpadă) cu congestie acută, roșeață, ochi cu aspect lăcrimos, strălucitor (inconfundabil clinic) ce nu suportă nici un fel de stimulare luminoasă. Durerea în ochi poate fi intensă, arzătoare, ca nisip în ochi, există un ușor edem al pleoapelor. Conjunctivitele se supun unui algoritm verificabil în mai toate sindroamele Belladonei

strălucire - congestie - midriază - fotofobie - lăcrimare, algoritm în care se poate avea cea mai mare încredere terapeutică. Deși acest algoritm este tipic uneori apar și simptome contrare: mioză, uscăciune. Apar tulburări de vedere, ambliopie, diplopie, vedere tulbură ca prin ceață, slăbire a vederii la lumină.

Inflamațiile organelor interne care reclamă mai des Belladonna sunt colecistitele acute, pancreatitele acute și pielonefritele acute.

În colecistitele acute durerile sunt mari, cu toate agravările remediului (la mișcare, atingere). Bolnavul se culcă pe partea dureroasă pentru a o proteja prin nemișcare. Febră mare, precedată de frison ce apare brusc

dispare, reapare. Terapeutic de asociat întotdeauna cu un drenor biliar. Hotărâtoare sunt generalitățile.

Pancreatitele acute, mai ales cele ce apar la bărbați după excese bahice sunt o altă indicație majoră de Belladonna. Uneori durerile sunt atât de intense încât nu cedează la antispasticele obișnuite și nici la remediile echivalente (Colocynthis, Magnezia Phosphorica, Cuprum) în schimb cedează la Belladonna. Din experiența clinică am constatat că în general acești bolnavi sunt agitați și extrem de irascibili, perioadele în care stau „în cocoș de pușcă“ sunt de scurtă durată, brusc devin agitați, se ridică din pat și revendică agresiv să li se facă ceva. Unul din pacienții — care mai apoi a răspuns admirabil la remediu — după ce a stat cu greu două zile în spital a plecat intempestiv și revoltat din spital pentru că nu i s-a făcut o „injecție să nu-l mai doară” (WANT TO ESCAPE - este rubrică de grad mare în repertoriu). La primul consult starea de surescitare era extremă, la limita delirului. A intrat în cabinet neținând seama de ceilalți pacienți ce așteptau cumiți în sala de așteptare, în timpul unui consult în curs astfel că a trebuit să-l rog să iasă afară. Privirea particulară, strălucitoare, chiar feroasă (WILD LOOK) era evidentă iar senzația de căldură pe care o degaja din regiunea capului foarte intensă deși temperatura generală a corpului nu arăta febră. Am asociat Belladonna D10 cu o formulă antispastică homeopatică în administrări foarte frecvente, la o oră. A doua zi durerile cedaseră, iar aspectul pacientului era mult mai potolit, devenind cooperant și așteptând la rând pentru consult. Frapantă a fost modificarea „căutăturii”. Nu doar mult mai calm ci și mult mai blând iar stranietatea „nebunească“ a privirii dispăruse.

În secțiile de terapie intensivă și cele de urgență, alături de Arnica (din păcate studiul aprofundat al remediei, excelent făcut de Dr. Lugojan - Ghenciu încă nu a fost publicat, dar sperăm să o facem într-unul din numerele următoare), Belladonna ar trebui să figureze ca remediu de primă intenție. Chiar dacă administrarea ei ar fi ineficientă în cazurile ce nu o necesită, imensul bine în cazurile țintite nu pot fi compensate de nici un alt medicament.

În pielonefritele acute, Belladonna poate fi marele remediu al pacientului (ce arată simptome „periferice” de Belladonna) deși boala necesită și beneficiază în general de pe urma antibioticelor sau a remediilor cu tropism renal. Dacă aspectul general sau modalitățile o cer este de administrat fără rezerve în asociere (cu antispastice și antifebrile) sau nu. Ca remediu unic apare de obicei doar în primele stadii ale pielonefritei acute, în faza congestivă cu febră mare, colică și frison pentru a face mai târziu locul unor remedii cu tropism renal (Sarsaparila, Equisetum, Benzoic acidum, Pareira etc.). În faza acut inflamatorie a acestei afecțiuni este de privit întotdeauna pacientul. Dacă are semne de Belladonna nimic nu-l poate ameliora mai mult și mai rapid.

În inflamațiile urogenitale, cistite, uretrite, prostatite, simptomele cheie sunt pulsațiile și căldura locală. Belladonna iradiază întotdeauna căldură iar senzațiile cele mai pregnante sunt cele de pulsație locală, uneori insuportabilă, asociate unei dureri cumplite, străfulgerătoare („lancinante“ după vechii semiologi) mai întotdeauna asociată senzației că pulsațiile arteriale se răsfrâng în zona dureroasă. La Belladonna mai întotdeauna vom avea de a face cu senzația că „inima bate în locul afectat”. Există mare sensibilitate la atingere, durerile debutează brusc și dispar brusc, cu agitație.

În inflamațiile organelor genitale și ale micului bazin, Belladonna este un bun remediu al celor cu lateralitate predominant dreaptă, cu dureri mari, pulsatile și febră. Febra poate crește spectaculos, chiar dacă este vorba doar de o anexită, luând aspectul dramatic din piosalpinx. Senzația de congestie pelvină este intensă, cu impresia că uterul este apăsat în jos (bearing down). Sensibilitatea la palpare este extremă (ca la Chamomilla dar aceasta este mai spastică și mai puțin febrilă). Apar sângerări extramenstruale, cu senzație de sânge cald, roșu aprins sau cu cheaguri.

Menstruațiile pot veni în avans, de obicei cu sindrom premenstrual congestiv accentuat. Ca la toate remediile congestive și la Belladonna apariția menstruației ameliorează celelalte simptome și starea generală. Uneori se instalează amenoreea după furii, excitații senzoriale, frig sau expunere la soare, care se însoțește aproape de regulă cu pusee de hipertensiune arterială și migrene. Experiența câtorva cazuri ne-a arătat că femeile ce necesită Belladonna au o sensibilitate mare la pilulele anticoncepționale, pe care le suportă destul de greu din cauza congestiei. În timpul tratamentului de supresie hormonală, se accentuează celelalte suferințe.

Foarte bogată este patologia cutanată. Pielea este foarte sensibilă: la frig, la atingere, la soare. După astfel

de expuneri pielea devine aspră, rugoasă, roșietică, ca în scarlatină.

Marile inflamații cutanate, erizipelul (este primul remediu de considerat) flegmoanele sau furunculele beneficiază aproape întotdeauna de Belladonna în faza de erupție până la apariția puroiului. Semnele generale sunt accentuate, cu febră mare și stare de rău cu caracteristicile remediului. Uneori sub piele pot apărea mici indurații ca niște tubercule, sau eczematide. După ce alte remedii au dat rezultate nemulțumitoare, poate fi un bun remediu de acnee, mai ales la persoane de tip Sulfuric, unde acneea are un aspect predominant inflamator, cu elemente ce acoperă local o suprafață mare (ca niște mici furuncule) cu durere înainte de colectare, localizate mai ales la cap (aceste cazuri beneficiază mai degrabă de Belladonna C 30 sau 200 decât de diluțiile joase).

3. Sindromul algic.

Apare de obicei în context inflamator dar poate fi și de natură spastică și ia aspectul caracteristic:

- cu debut brusc, intensitate mare, și dispa-riție la fel de rapidă
- cu caracter de pulsație, cel mai frecvent, dar și de umflătură, tracțiune
- durerile iradiază în zonele învecinate
- sunt declanșate sau/și agravate de mișcare, zgomot, lumină etc.

În cadrul sindroamelor spastice apar colicile abdominale — benigne, la copii — uneori foarte intense, colicile biliare și cele renale. O indicație specială pentru debutul pancreatitei acute unde poate acționa spectaculos. Diluțiile de folosit sunt mai degrabă mici (D6-10, C5-7) în administrare frecventă.

Aceeași indicație a diluțiilor mici se păstrează și în spasmele bronșice din bronșitele spastice sau atacul de astm. Belladonna are o particularitate marcantă în aceste cazuri — sunt cazuri febrile, câtă vreme astmul de obicei este afebril sau doar cu febră mică.

Nevralgiile sciatică sunt localizate de obicei pe dreapta, iradiază rapid și constant până la nivelul maleolei, senzația este de tracțiune și pulsație, intensitatea durerilor este foarte mare, ca și cum tot nervul ar fi inflamăat. Apar după baie rece sau după ce corpul a fost încălzit și expus la vânt, se ameliorează la completă nemișcare dar sunt agravate chiar la mișcarea în pat, la răsucirea de pe o parte pe alta. Totuși semnele generale fac diagnosticul diferențial cu alte remedii.

Nevralgiile ciliare sau cele intercostale au aceleași caractere.

4. Sindromul maniacal

Poate apărea:

- în context febril,
- în decompensările maniacale din psihozele bifazice
- în delirium tremens
- în faza preapoplectică a unui atac cerebral

și are un aspect tipic violent, cu multe halucinații, cu privire strălucitoare, sălbatică și congestia la cap caracteristică. Este unul dintre cele mai violente din Materia medica, pe bună dreptate cele trei solanaceele otrăvitoare sunt considerate cele mai importante remedii homeopatice ale sindromului maniacal. În timpul accesului maniacal, comportamentul are aberații violente:

are tendința să lovească, să muște, (pe cei din jur, dar și obiecte) sare din pat cu dorința de a evada, latră, scrâșnește din dinți, își rupe hainele de pe el. Mare lovacitate, vorbește lucruri fără sens, râde degeaba, gesticulație bogată, chiar bufonerii cu gesturi extravagante. Halucinațiile îl chinuie și-i pot condiționa comportamentul; vede fețe înfricoșătoare, hidoase, fantome, vede câini negri, lupi, insecte, sau scene cu mult foc. Îi este frică de ceea ce vede, și vrea să fugă de imaginile halucinatorii, în același timp nu-și recunoaște părinții sau pe cei din jur.

5. Sindroamele paretice și paraliziiile.

Belladonna este un mare remediu de stare acută a atacului cerebral de origine hipertensivă. Faciesul

congestiv, cald, roșu, cu pulsații ale carotidelor, cu anxietate și privire fixă din atacul apopleptic este facies de Belladonna. În situații ce anunță un atac cerebral sau la debutul acestuia Belladonna este de administrat cât mai precoce, în diluții mari repetate des sau foarte des (C 30, la 15-30-45 de minute) chiar asociată medicației depletive (diuretice).

- altă situație de pareză în care Belladonna este utilă este pareza facială a frigore. Am avut ca pacientă o domnișoară de 17 ani, care a făcut o astfel de pareză ieșindt afară după ce s-a spălat pe cap. În afară de această cauzalitate tipică, faciesul congestiv pe partea afectată și celelate semne decid remediul .

Din motive de spațiu, sindroamele cronice de Belladonna vor apare în numărul următor.